

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto **osoby w wieku 15 lat i więcej** spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2. Dane zawarte w tabl. 3-4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL za lata 2010–2012 uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 to tydzień 25 III – 31 III):
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w pro-

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in table 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census as of 31 III 2011.

The survey (in the Census 2011) covers **persons aged 15 and more** who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 3-4 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data for 2010-2012 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

3. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week (this week in the Census 2011 is 25 III – 31 III):
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it

wadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia; natomiast

w NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdańności oraz szacunków (m.in. w zakresie

(e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration; but in the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Since the 1 quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

4. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private

gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 136,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu** w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 XII w latach 2002–2009 wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r.

farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities of the Ministry of the Interior and the Ministry of the National Defence.

Employed persons are:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 136,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g. persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment** as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 XII were estimated in years 2002–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:

- a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;

2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;

2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

8. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

9. Informacje zawarte w tabl. 6, 8–11 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przenie-

1) *in 2005–2009 are not included the following employed persons:*

- a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
- b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs;*

2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively or mainly** for their own needs).*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

1) *the employment, as of 31 XII, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*

2) *the average paid employment — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

8. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

9. *Information included in tables 6, 8–11 covers economic entities employing over 9 persons. Data do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers as well as clergy.*

10. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on

siono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Od 2007 r. badanie jest prowadzone metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną, objęte są nim jednostki lokalne osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba zatrudnionych wynosi 1 lub więcej osób.

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu

the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees.

11. The survey on demand for labour (submitted Z-05) is the source of information on job vacancies. Since 2007, the survey has been carried out as a quarterly sample survey and covers local entities of legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity in which number of employees is 1 and more.

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment

pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność

w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej

obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of the Census.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to law dated 20 IV 2004, on promoting of employment and labour market institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text journal of laws 2008 no. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis of the law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – journal of laws no. 120, item 1252, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single acci-

zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

3. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych

dent at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.

3. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or in instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of common self-defence;
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of a co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;

z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;

- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zespечение lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwie i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych,

- 10) *serving supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities

włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego),

- 2) dotyczącą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 23 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

(in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods),

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

9. A disease is deemed an occupational disease *if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 23 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ration per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (77). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.

Stan w dniu 31 XII

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieusta- lony sta- tus na ryнку pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaź- nik za- trud- nienia ^b <i>Em- ploy- men trate^b</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		razem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^c <i>unem- ployed^c</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM	1772,1	924,7	792,1	132,6	762,4	85,0	54,8	46,9	14,3
TOTAL									
miasta	1091,9	556,2	475,1	81,1	474,1	61,5	54,0	46,1	14,6
urban areas									
wieś	680,2	368,5	316,9	51,6	288,3	23,4	56,1	48,3	14,0
rural areas									
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	1355,0	906,2	774,3	131,9	372,4	76,4	70,9	60,6	14,6
15–24 lata	291,7	105,2	72,7	32,5	171,9	14,7	38,0	26,2	30,9
25–34	344,6	261,7	225,1	36,5	50,7	32,3	83,8	72,1	14,0
35–44	282,3	227,1	200,8	26,2	39,2	16,0	85,3	75,4	11,6
45–54	296,2	219,8	193,5	26,3	65,1	11,3	77,2	67,9	12,0
55–64	291,1	101,8	90,9	10,9	182,8	6,5	35,8	31,9	10,7
65 lat i więcej	266,2	9,2	9,0	0,2	252,7	4,3	3,5	3,4	2,1
and more									
Mężczyźni	849,7	511,8	444,9	66,8	296,2	41,7	63,3	55,1	13,1
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	708,9	504,3	437,7	66,6	165,9	38,8	75,2	65,3	13,2
15–24 lata	147,8	60,1	43,7	16,4	80,9	6,8	42,6	31,0	27,2
25–34	175,8	144,8	126,8	18,0	15,4	15,6	90,4	79,2	12,4
35–44	142,2	120,2	108,0	12,2	13,7	8,3	89,8	80,7	10,1
45–54	146,1	114,4	101,5	12,9	25,7	6,0	81,6	72,4	11,3
55–64	136,9	66,0	58,7	7,3	67,4	3,5	49,5	44,0	11,1
65 lat i więcej	100,9	6,3	6,2	0,2	93,1	1,5	6,4	6,2	2,6
and more									
Kobiety	922,4	413,0	347,2	65,8	466,2	43,3	47,0	39,5	15,9
Women									
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	646,1	401,9	336,6	65,3	206,5	37,7	66,1	55,3	16,3
15–24 lata	143,9	45,1	29,0	16,1	90,9	7,8	33,1	21,3	35,7
25–34	168,9	116,9	98,3	18,6	35,3	16,7	76,8	64,6	15,9
35–44	140,2	106,9	92,8	14,1	25,6	7,7	80,7	70,1	13,2
45–54	150,1	105,4	92,0	13,4	39,3	5,3	72,8	63,5	12,7
55–64	154,2	35,8	32,2	3,6	115,4	2,9	23,7	21,3	10,0
65 lat i więcej	165,3	2,9	2,8	0,0	159,6	2,8	1,8	1,8	1,2
and more									

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (78). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieusta- lony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrud- nienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		razem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^c <i>unem- ployed^c</i>					
		w tys.	<i>in thous.</i>				w %	<i>in %</i>	
OGÓŁEM	1772,1	924,7	792,1	132,6	762,4	85,0	54,8	46,9	14,3
TOTAL									
Wyższe	256,0	202,7	190,5	12,2	53,2	x	79,2	74,4	6,0
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	336,7	225,7	199,3	26,5	110,9	x	67,0	59,2	11,7
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	199,8	106,8	88,8	18,1	93,0	—	53,5	44,4	16,9
<i>General vocational</i>									
Zasadnicze zawodowe	459,2	290,1	242,5	47,6	169,1	—	63,2	52,8	16,4
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	418,8	97,2	69,2	28,0	321,6	x	23,2	16,5	28,8
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	14,7	0,6	0,4	0,2	14,1	—	4,0	2,6	35,8
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	86,9	1,5	1,3	0,2	0,5	84,9	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Mężczyźni	849,7	511,8	444,9	66,8	296,2	41,7	63,3	55,1	13,1
Men									
Wyższe	107,4	86,6	82,2	4,4	20,8	x	80,6	76,5	5,1
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	159,5	119,7	108,6	11,1	39,8	x	75,1	68,1	9,3
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	73,7	47,3	40,7	6,6	26,4	—	64,2	55,2	14,0
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	280,6	197,9	169,3	28,6	82,7	—	70,5	60,3	14,4
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	180,9	59,1	43,2	15,9	121,8	—	32,7	23,9	27,0
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	5,0	0,4	0,2	0,1	4,6	—	7,5	4,8	36,5
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	42,7	0,8	0,7	0,1	0,2	41,7	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Kobiety	922,4	413,0	347,2	65,8	466,2	43,3	47,0	39,5	15,9
Women									
Wyższe	148,6	116,2	108,4	7,8	32,4	x	78,2	72,9	6,7
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	177,2	106,0	90,7	15,4	71,2	x	59,8	51,2	14,5
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	126,1	59,5	48,1	11,4	66,6	—	47,2	38,1	19,2
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	178,6	92,2	73,2	19,0	86,4	—	51,6	41,0	20,6
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	237,9	38,1	26,1	12,0	199,8	x	16,0	11,0	31,5
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	9,7	0,2	0,1	0,1	9,5	—	2,2	1,4	34,6
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalone	44,2	0,7	0,6	0,1	0,3	43,3	x	x	x
<i>Unknown</i>									

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Including persons without school education.

TABL. 3 (79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
– na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012				
	przeciętne w roku annual averages		kwartały quarters				
			I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys. POPULATION in thous.	1605	1578	1595	1576	1617	1624	1564
Mężczyźni Men	765	751	765	750	783	780	747
Kobiety Woman	840	827	830	826	834	845	817
Aktywni zawodowo Economically active persons	871	856	898	870	924	919	877
mężczyźni men	486	473	498	486	510	506	489
kobiety woman	385	383	400	384	413	413	388
Pracujący Employed persons	779	762	791	765	810	811	778
mężczyźni men	439	429	447	430	457	458	441
kobiety woman	340	333	344	335	353	353	337
Bezrobotni ^a Unemployed persons ^a	92	94	106	105	113	108	100
mężczyźni men	47	44	51	56	53	48	48
kobiety woman	45	50	55	49	60	60	52
Bierni zawodowo Economically inactive persons	734	723	698	705	694	705	686
Mężczyźni Men	279	278	267	264	273	273	257
Kobiety Woman	455	444	431	441	420	432	429
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w % ACTIVITY RATE in %	54,3	54,2	56,3	55,2	57,1	56,6	56,1
mężczyźni men	63,5	63,0	65,1	64,8	65,1	64,9	65,5
kobiety woman	45,8	46,3	48,2	46,5	49,5	48,9	47,5
Miasta Urban areas	54,8	53,6	55,2	54,2	56,6	55,7	54,3
Wieś Rural areas	53,5	55,2	57,9	56,7	57,9	57,8	58,7
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % EMPLOYMENT RATE in %	48,5	48,3	49,6	48,5	50,1	49,9	49,7
mężczyźni men	57,4	57,1	58,4	57,3	58,4	58,7	59,0
kobiety woman	40,5	40,3	41,4	40,6	42,3	41,8	41,2
Miasta Urban areas	48,8	47,7	48,6	47,5	50,0	49,1	47,8
Wieś Rural areas	48,2	48,9	51,1	50,1	50,4	51,2	52,6
STOPA BEZROBOCIA w % UNEMPLOYMENT RATE in %	10,6	11,0	11,8	12,1	12,2	11,8	11,4
mężczyźni men	9,7	9,3	10,2	11,5	10,4	9,5	9,8
kobiety woman	11,7	13,1	13,8	12,8	14,5	14,5	13,4
Miasta Urban areas	11,2	10,9	11,9	12,3	11,7	12,0	12,2
Wieś Rural areas	9,6	11,1	11,6	11,7	13,0	11,4	10,3

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 4 (80). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R.**
– na podstawie BAEL

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnie- nia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment ra- te</i>
		ogółem <i>total</i>	pracują- cy <i>employ- ed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>	
OGÓŁEM TOTAL	1564	877	778	100	686	56,1	49,7	11,4
Według wieku: By age								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	1174	863	763	100	311	73,5	65,0	11,6
15–24 lata	236	81	57	23	155	34,3	24,2	28,4
25–34	287	246	217	29	41	85,7	75,6	11,8
35–44	264	232	214	18	32	87,9	81,1	7,8
45–54	255	209	190	19	45	82,0	74,5	9,1
55 lat i więcej and more	522	110	99	10	413	21,1	19,0	9,1
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	251	199	186	13	52	79,3	74,1	6,5
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	338	233	213	20	105	68,9	63,0	8,6
Średnie ogólnokształcące General secondary	166	85	72	12	81	51,2	43,4	14,1
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	450	283	248	35	168	62,9	55,1	12,4
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	360	78	58	20	281	21,7	16,1	25,6

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 5 (81). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM TOTAL	647917	680154	683549	675417	314671
sektor publiczny	x	159742	156914	154710	99191
public sector					
sektor prywatny	x	520412	526635	520707	215480
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	118077	107567	107586	107542	46979
Przemysł	160076	160130	160153	156670	49303
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	143954	144519	144573	141947	46095
of which manufacturing					
Budownictwo	29733	43588	45947	42863	4625
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles	106304	113020	110234	106679	56826
Transport i gospodarka magazynowa	31351	33248	34132	34419	7313
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8386	9295	9806	9741	6366
Accommodation and catering					
Informacja i komunikacja	6450	6115	6802	7253	2393
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	13195	14547	13516	14134	9785
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9501	11312	11598	11766	7934
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15826	16677	18332	18221	8751
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	13010	19113	18305	18539	7952
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	29071	32508	31996	32505	19815
Public administration and defence; com- pulsory social security					
Edukacja	54945	55961	56024	56172	43422
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36654	40583	41640	41963	33653
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5825	6531	6839	6295	3866
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	9513	9959	10639	10655	5688
Other service activities					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str.127

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 127.

TABL. 6 (82). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contracts	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	369684	364586	630	3369
TOTAL 2010	396768	390736	721	4282
..... 2011	397038	391044	804	4059
2012	393358	387322	808	4185
sektor publiczny public sector	141408	141386	#	—
sektor prywatny private sector	251950	245936	#	4185
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	6839	5978	—	77
Przemysł Industry	128718	127160	#	1338
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	118829	117330	—	1296
Budownictwo Construction	23730	23017	—	697
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	52021	50720	133	1133
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	13245	12951	#	293
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	4255	4093	—	162

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a In Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 6 (82). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contracts	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Informacja i komunikacja Information and communication	1913	1880	—	33
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	8834	8151	#	27
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	9321	9296	—	22
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	6590	6493	—	97
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	13445	13318	#	126
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	31754	31754	—	—
Edukacja Education	54119	54035	—	82
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	31798	31744	—	54
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4785	4778	—	7
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1991	1954	—	37

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a In Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (83). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	421186	448726	447591	443401	378959	T O T A L
sektor publiczny	x	x	x	x	138693	public sector
sektor prywatny	x	x	x	x	240267	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11709	10398	10225	10089	5071	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	137697	137886	137394	134429	125820	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	126161	127350	126797	124080	116030	of which manufacturing
Budownictwo	24363	33474	34027	32578	23799	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	65368	75023	72688	70980	50312	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	17490	16058	17033	17700	13198	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4894	6009	6082	5907	3774	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3066	2731	2752	2619	1819	Information and communication
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	8478	7967	7977	8914	7996	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5064	5253	5621	5547	4464	Real estate activities
Działalność profesjonalna, na- ukowa i techniczna	8399	9555	10519	10175	6361	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10186	13724	13702	14382	13114	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28858	32622	31294	31432	31419	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	54540	54289	54189	55039	54377	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	32113	33837	33854	33395	31122	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4648	5487	5570	5204	4499	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4313	4413	4666	5011	1814	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (84). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	337684	160372	26902	14445
TOTAL 2010	362913	174229	27823	14431
..... 2011	363810	174082	27234	13693
2012	359948	172949	27374	18493
sektor publiczny public sector	129268	85253	12118	8568
sektor prywatny private sector	230680	87696	15256	9925
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4820	974	1158	888
Przemysł Industry	123346	39549	3814	1906
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	113818	37558	3512	1759
Budownictwo Construction	22101	2264	916	285
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	48487	26010	2233	1446
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	12342	1481	609	92
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3294	2209	799	491
Informacja i komunikacja Information and communication	1756	650	124	64
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	7922	6071	229	191
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4267	2145	5029	4521
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	6177	2808	316	188
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	12182	4884	1136	630
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	30368	18692	1386	788
Edukacja Education	47363	37305	6672	4776
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	29741	24788	2003	1502
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3911	2417	867	676
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1871	702	83	49

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (85). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a***HIRES^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>				Współ- czynnik przyjęć w % <i>Hire rate in %</i>
		kobiety women	podjęcia- cy pierwszą pracę <i>persons starting work for the first time</i>	poprzed- nio pracu- jący <i>persons formerly employed</i>	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b <i>persons re- turning from child-care leaves^b</i>	
OGÓŁEM 2005	80747	30876	11004	36791	1415	24,0
TOTAL 2010	80593	31819	9902	65841	1457	22,0
..... 2011	82106	32588	10438	61577	1495	22,3
2012	73131	29969	8530	57548	1485	19,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	15352	8713	1930	11262	332	11,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	57779	21256	6600	46286	1153	24,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	767	115	126	528	4	15,6
Przemysł <i>Industry</i>	24158	7786	2437	19425	525	19,0
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	23120	7580	2359	18569	517	19,7
Budownictwo <i>Construction</i>	7264	354	504	6251	19	31,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	13280	7678	1862	10166	449	26,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2607	262	113	2257	11	21,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1188	740	238	835	29	33,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	281	112	56	196	4	15,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2152	1598	186	1317	51	29,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	392	167	20	339	10	8,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1938	566	287	1544	9	30,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	6399	2583	858	5330	49	53,6
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>	5675	2980	643	4527	100	18,5

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 9 (85). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a** (dok.)*HIRES^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>				Współ- czynnik przyjęć w % <i>Hire rate in %</i>
		kobiety <i>women</i>	podjejmą- cy pierwszą pracę <i>persons starting work for the first time</i>	osoby po- przednio pracujące <i>persons formerly employed</i>	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b <i>persons re- turning from child-care leaves^b</i>	
Edukacja <i>Education</i>	3005	2256	373	2096	108	5,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2944	2325	582	1985	106	9,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	451	239	72	326	8	11,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	630	208	173	426	3	37,9

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (86). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a***TERMINATIONS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabili- tację; retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychowaw- czych ^b taking child-care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
O G Ó Ł E M 2005	75519	29290	13565	9917	4735	2169	22,2
T O T A L 2010	77431	30523	14959	7901	2990	1572	21,1
..... 2011	78189	30571	12873	7929	3505	1579	21,2
2012	74983	29731	15451	7295	3379	1115	20,3
sektor publiczny public sector	15468	8042	1858	666	1490	324	11,7
sektor prywatny private sector	59515	21689	13593	6629	1889	791	25,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	830	142	133	44	85	6	16,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 10 (86). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)***TERMINATIONS^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia <i>terminated due to dissolution of an employment contract</i>		przenie- sieni na emeryturę, rentę, z tytułu niezdolno- ści do pra- cy, rehabi- litację; <i>retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation</i>	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b <i>taking child-care^b</i>	
			przez zakład pracy <i>by em- ployer</i>	przez pra- cownika <i>by em- ployee</i>			
Przemysł Industry	24838	8788	5765	2646	1202	314	19,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	23764	8567	5547	2583	1068	307	20,4
Budownictwo Construction	8387	441	1624	666	157	21	35,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13250	7406	3220	1808	246	308	26,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2566	211	523	263	160	11	20,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1346	841	283	252	28	24	38,5
Informacja i komunikacja Information and communication	344	120	87	79	10	#	18,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1334	841	393	219	33	50	18,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	485	198	132	45	44	7	10,9
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activities	2113	508	266	177	24	11	32,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	6116	2333	999	537	151	43	51,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	5338	2648	197	126	426	121	17,4
Edukacja Education	4060	2551	1102	128	503	95	8,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3095	2325	508	219	277	86	10,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	498	243	133	32	25	11	12,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	383	135	86	54	8	#	22,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (87). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational
OGÓŁEM 2005	9822	4512	2898	2924	1293	2707
TOTAL 2010	7303	3198	2276	1918	1170	1939
..... 2011	7503	3265	2390	1956	1055	2102
..... 2012	5804	2716	2059	1518	931	1296
sektor publiczny public sector	1506	1003	867	308	221	110
sektor prywatny private sector	4298	1713	1192	1210	710	1186
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	88	25	31	35	7	15
Przemysł Industry	1845	497	399	554	233	659
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1788	472	380	535	224	649
Budownictwo Construction	363	34	95	67	49	152
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1075	659	328	344	215	188
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	51	18	13	21	#	#
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	110	78	27	49	20	14
Informacja i komunikacja Information and communication	51	16	42	#	#	—
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	142	112	84	11	47	—
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	17	11	10	#	#	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	214	75	116	31	28	39
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	352	170	68	52	99	133
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	507	342	243	140	93	31
Edukacja Education	232	189	187	17	18	10
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	527	413	360	103	45	19
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	58	31	28	8	17	5
Pozostała działalność usługowa Other service activities	172	46	28	81	46	17

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (88). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	1079	173	809	13195	7755	13175	10071
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	–	1	158	81	147	76
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	458	40	329	4017	2796	5265	4277
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	–	–	–	24	16	122	84
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	450	37	325	3688	2491	4981	4059
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	–	–	–	155	154	34	28
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	8	3	4	150	135	128	106
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	24	–	24	1331	804	1456	816
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	134	21	134	2674	1438	2842	2295
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	43	3	14	450	169	322	178
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	64	–	12	335	172	264	66
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 12 (88). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Informacja i komunikacja Information and communication	16	6	10	139	28	263	85
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	26	4	26	174	162	150	131
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	10	–	4	225	119	85	45
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	65	62	29	460	236	296	172
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	4	1	4	1649	499	725	636
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	114	15	114	542	537	359	358
Edukacja Education	94	21	88	506	419	554	533
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	15	–	15	351	222	255	238
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	9	–	3	114	63	141	126
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2	–	2	70	10	51	39

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 13 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	188021	139401	139622	148839	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	103872	75696	78254	80499	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	38516	24830	24654	24335	Previously not employed
w tym absolwenci ^a	8267	7556	7796	8060	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	1427	1680	1545	1532	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	54678	42057	46654	48546	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3970	2493	3032	4957	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	128285	69680	75283	80480	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	30215	26416	25587	28006	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	6337 ^d	13009	14052	15657	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	4943	6260	6396	6477	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	22,3	17,0	17,0	18,1	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	1044	1084	1009	1321	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 130.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 130.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (90). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	186064	203166	170811	178604	<i>Newly registered unemployed persons</i>
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	84866	98364	83154	84388	<i>women</i>
dotychczas niepracujący	48857	41192	31374	29972	<i>previously not employed</i>
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1952	3378	3859	6436	<i>terminated for company reasons</i>
Bezrobotni wyrejestrowani	197609	198207	170590	169387	<i>Persons removed from unemployment rolls</i>
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	88393	94919	80596	82143	<i>women</i>
z tytułu podjęcia pracy	93949	82187	77707	75085	<i>received jobs</i>

^a W ciągu roku.
Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
^a During the year.
Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM	188021	103872	139401	75696	139622	78254	148839	80499

WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	43878	23651	31183	17282	30415	17421	30619	16701
25–34	54446	32322	40686	24218	40761	24991	43294	25676
35–44	39489	22943	27560	15617	28139	16659	31254	18003
45–54	42065	22246	27934	14670	26825	14419	27860	14539
55 lat i więcej and more	8143	2710	12038	3909	13482	4764	15812	5580

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 30671 osób (w tym 13076 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.
Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
Note. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 30671 persons (of which 13076 women) aged 50 and more.
Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	6629	4321	9743	6618	10640	7407	11617	8016
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	34033	22592	26324	17109	27111	18007	28807	18540
Średnie ogólnokształcące General secondary	13024	9438	14061	9672	14089	9883	14524	9956
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	66449	33236	43270	20506	42943	21122	46433	21977
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	67886	34285	46003	21791	44839	21835	47458	22010
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	40585	16967	48535	23217	39515	17892	42659	18961
3–6 3–6	23476	12031	24065	12880	23362	13031	23914	12401
6–12 6–12	28436	14555	24904	13579	25264	14466	26548	13962
12–24 12–24	29378	15714	23356	13384	28696	17580	26754	15749
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	66146	44605	18541	12636	22785	15285	28964	19426
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	38516	24510	24830	16083	24654	16237	24335	15521
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	25799	16279	20341	12676	20489	13032	21631	13366
1–5 1–5	42076	22305	34274	19039	34726	19944	37533	20870
5–10 5–10	28187	15299	20595	10419	20814	11073	22972	11985
10–20 10–20	30690	17109	21352	10972	21200	11180	22901	11503
20–30 20–30	19763	7913	14026	5487	13513	5526	14471	5806
powyżej 30 lat more than 30 years	2990	457	3983	1020	4226	1262	4996	1448

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 30671 osób (w tym 13076 kobiet) w wieku 50 lat i więcej. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed for 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 30671 persons (of which 13076 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployment persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4628	2576	1478	2192	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2081	1531	849	1276	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	10017	8431	3425	4257	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	3601	3530	1283	1702	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18825	34222	12680	21420	Started training or traineeship with the employer
w tym kobiety	10325	20411	7451	12628	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	x	5256	2923	4008	Started a social useful works
w tym kobiety	x	3411	2077	2676	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	56348	67103	47310	53616	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (93). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	405,2	653,2	415,3	499,9	100,0	T O T A L
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	233,9	249,8	235,5	258,0	51,6	Unemployment benefits
Szkolenia	8,9	19,8	6,0	8,7	1,7	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	24,2	132,6	44,1	65,0	13,0	Means for starting of economic activity and equipping of work-seat
Roboty publiczne	35,6	53,1	19,2	24,2	4,8	Public works
Prace interwencyjne	12,6	13,6	11,1	10,7	2,1	Intervention works
Stypendia za okres stażu	37,1	129,9	61,1	68,0	13,6	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 130.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 130.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM 2005 TOTAL	4191	24	52	4115	25	1350	2542
2010	5022	29	33	4960	43	1596	3009
2011	5288	21	36	5231	66	1759	3044
2012	5089	19	36	5034	74	1975	2859
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	98	1	1	96	–	31	65
Przemysł Industry	2256	4	17	2235	17	898	1301
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	9	1	–	8	–	2	6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2078	2	14	2062	16	841	1190
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air con- ditioning supply	30	–	1	29	1	6	22
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities	139	1	2	136	–	49	83
Budownictwo Construction	464	7	8	449	6	96	349
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade: repair of motor vehicles ^Δ	706	2	4	700	10	348	324

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a** (cd.)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	262	2	3	257	6	93	155
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	39	–	–	39	1	17	20
Informacja i komunikacja Information and communication	4	–	–	4	–	2	2
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	49	–	–	49	2	20	19
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	37	–	–	37	–	9	28
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	52	1	–	51	2	13	33
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	121	–	1	120	2	46	66
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	294	1	1	292	8	108	162
Edukacja Education	235	–	–	235	10	89	112
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	406	1	1	404	9	179	187
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	44	–	–	44	1	16	25
Pozostała działalność usługowa Other service activities	22	–	–	22	–	10	11

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a** (cd.)*PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)								
OGÓŁEM TOTAL	2005	7,84	0,04	0,10	7,70	0,05	2,52	4,75
	2010	9,03	0,05	0,06	8,92	0,08	2,87	5,41
	2011	9,08	0,04	0,06	8,98	0,11	3,02	5,23
	2012	8,78	0,03	0,06	8,69	0,13	3,41	4,93
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	12,41	0,13	0,13	12,15	x	3,92	8,23	
Przemysł Industry	14,24	0,03	0,11	14,11	0,11	5,67	8,21	
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	8,75	0,97	x	7,78	x	1,95	5,84	
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	14,51	0,01	0,10	14,39	0,11	5,87	8,31	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air con- ditioning supply	4,76	x	0,16	4,60	0,16	0,95	3,49	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities	17,78	0,13	0,26	17,40	x	6,27	10,62	
Budownictwo Construction	10,45	0,16	0,18	10,11	0,14	2,16	7,86	
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	6,51	0,02	0,04	6,45	0,09	3,21	2,99	

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych lighter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	7,64	0,06	0,09	7,50	0,18	2,71	4,52
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3,99	x	x	3,99	0,10	1,74	2,05
Informacja i komunikacja Information and communication	0,57	x	x	0,57	x	0,28	0,28
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	3,54	x	x	3,54	0,14	1,45	1,37
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3,17	x	x	3,17	x	0,77	2,40
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2,85	0,05	x	2,79	0,11	0,71	1,81
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	6,57	x	0,05	6,51	0,11	2,50	3,58
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	9,12	0,03	0,03	9,05	0,25	3,35	5,02
Edukacja Education	4,19	x	x	4,19	0,18	1,59	2,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	9,71	0,02	0,02	9,66	0,22	4,28	4,47
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	6,70	x	x	6,70	0,15	2,44	3,81
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2,07	x	x	2,07	x	0,94	1,03

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, fo- restry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa trans- portation and sto- rage	opieka zdrowot- na i pomoc spo- łeczna human health and social work ac- tivities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ CONTACT MODE OF INJURY								
OGÓŁEM 2005	4191	89	2054	1952	306	420	239	305
TOTAL 2010	5022	108	2143	1935	540	733	254	386
..... 2011	5288	106	2313	2118	513	744	264	363
..... 2012	5089	98	2256	2078	464	706	262	406
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	184	3	105	99	10	16	10	9
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals								
w tym z preparatami chemicznymi of which chemicals	66	1	48	45	6	1	—	3
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie Drowned, buried, enveloped	6	—	2	2	4	—	—	—
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:								
nieruchomy obiekt	1223	27	468	413	109	156	87	118
a stationary object								
obiekt w ruchu	1078	20	566	536	115	154	57	33
object in motion								
w tym przez: of which by:								
spadający obiekt	23	9	251	238	45	69	14	15
falling object								
poruszający się lub transporto- wany obiekt	186	2	90	85	19	32	15	10
moving or transported object								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	862	16	458	441	59	187	12	40
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent								
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp ma- terial agent	543	6	292	281	30	145	6	27
Uwięzienie, zmiżdżenie	394	7	257	244	36	49	14	4
Trapped, crushed								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress	583	4	215	184	61	85	33	71
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego	509	4	192	163	52	75	29	60
of which physical stress on the muscular-skeletal system								

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agricul- ture, fo- restry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>trans- portation and sto- rage</i>	opieka zdrowot- na i pomoc spo- łeczna <i>human health and social work ac- tivities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo przemy- słowe <i>of which manu- facturing</i>				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ (dok.) CONTACT MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	118	10	7	5	7	8	25	27
<i>Aggression human or animal</i>								
Pozostałe	641	11	178	154	63	51	24	104
<i>Others</i>								
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
O GÓŁEM	8473	175	4538	4336	649	829	442	510
TOTAL	10333	258	4728	4299	1165	1524	510	610
2010	10531	244	4953	4597	1127	1404	499	615
2011								
2012	10163	230	4876	4484	968	1400	505	625
Niewłaściwy stan czynnika material- nego	826	26	415	378	61	100	45	44
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>								
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy	496	20	300	269	51	43	14	23
<i>work</i>								
stanowiska pracy	549	11	297	280	57	73	17	28
<i>work post</i>								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym	797	17	429	401	74	142	36	20
<i>Absence or inappropriate use of ma- terial objects/agents</i>								
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	155	3	84	78	10	32	4	7
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika	708	14	392	372	74	116	27	25
<i>Inappropriate wilful employee action</i>								
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b	151	–	57	49	13	20	12	17
<i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>								
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika	5578	123	2711	2490	549	714	269	359
<i>Incorrect employee action</i>								
Inne	903	16	191	167	79	160	81	102
<i>Others</i>								

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.
^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (96). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1653	1241	1090	1039	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	14	4	6	6	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	720	591	526	447	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty ..	122	56	92	83	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	65	24	22	17	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	236	128	119	104	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	279	243	160	192	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur ..	21	3	6	5	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	3	2	2	1	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	207	194	163	190	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.
Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
^a Who received one-off accident compensations.
S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard							
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery			
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed										
O G Ó Ł E M	2005	124,1	100,6	72,2	61,0	35,8	29,0	16,2	10,7	
T O T A L	2010	87,1	72,8	56,4	48,0	18,1	16,1	12,6	8,8	
	2011	85,8	72,7	55,6	46,8	18,7	17,7	11,5	8,2	
	2012	88,0	75,6	57,4	49,2	19,0	18,2	11,5	8,1	

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132.
^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 21 (97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a** (cd.)
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związa- nymi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi <i>connected with me- chanical factors re- lated to particularly dangerous machinery</i>	
			ze środowiskiem pracy <i>work environment</i>		z uciążliwością pracy <i>strenuous conditions</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jed- ną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>								
sektor publiczny <i>public sector</i>	81,7	65,5	24,7	13,0	47,2	46,7	9,8	5,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	89,4	78,0	65,2	57,8	12,3	11,5	12,0	8,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	33,8	25,7	15,0	11,3	7,5	5,5	11,3	8,8
Przemysł <i>Industry</i>	132,6	115,1	95,3	84,9	19,1	17,9	18,2	12,2
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	175,9	118,6	100,2	42,9	75,7	75,7	x	x
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	133,8	118,1	100,8	90,7	15,8	14,5	17,2	13,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>	128,2	94,4	20,7	18,4	75,1	75,1	32,4	1,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	111,7	75,2	48,5	32,1	36,4	36,2	26,8	6,9

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowi-
sku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności;
patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern enti-
ties employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 21 (97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związany- mi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi connected with me- chanical factors re- lated to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo Construction	65,3	55,9	38,8	31,7	20,7	20,2	5,8	4,0
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	15,3	13,0	7,1	5,5	3,1	3,1	5,0	4,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	59,9	58,7	12,4	11,5	38,0	38,0	9,4	9,2
Informacja i komunikacja Information and communication	17,6	17,6	11,1	11,1	6,5	6,5	x	x
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	19,9	15,7	12,8	12,8	2,8	2,8	4,3	x
Edukacja Education	116,3	116,3	0,6	0,6	115,2	115,2	0,6	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	33,1	13,5	27,5	8,2	5,2	5,1	0,4	0,3

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 22 (98). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.**

PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka za- wodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowa- nie lub ograniczenie ryzyka za- wodowego <i>Elimination or limitation of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limita- tion of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza- cyjne <i>organiza- tional</i>	ochrony in- dywidualnej <i>individuality protection</i>
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>				
OGÓŁEM TOTAL	308,8	137,0	54,3	51,1	74,7
sektor publiczny	235,6	77,5	31,2	34,9	40,8
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	326,2	151,1	59,8	54,9	82,7
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	267,4	186,2	90,2	102,6	135,1
Przemysł	342,4	155,3	58,6	56,5	88,9
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	599,2	552,1	327,2	212,7	339,5
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	340,8	152,7	57,9	53,5	88,8
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	327,5	121,1	59,4	56,3	55,1
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply^Δ</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ	361,3	191,3	49,7	96,6	93,9
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities^Δ</i>					
Budownictwo	315,7	201,1	76,5	96,6	120,3
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	276,7	127,5	69,6	33,7	41,3
Transport i gospodarka magazynowa	356,0	55,8	17,4	32,7	25,8
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	332,3	24,2	6,0	11,1	11,1
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	56,4	26,7	5,9	26,7	11,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	347,6	199,4	7,1	17,1	183,8
Edukacja	60,9	1,8	x	1,8	x
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	214,9	60,0	26,3	28,4	28,0
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	975,8	731,1	x	195,5	731,1
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 23 (99). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bez- względnych <i>in absolute num- bers</i>	na 100 tys. za- trudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
O G Ó Ł E M 2005	103	23,5	T O T A L
..... 2010	151	32,5	
..... 2011	130	28,0	
..... 2012	86	18,5	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	1	0,2	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywo- łane pyłem azbestu	1	0,2	<i>Diseases of pleura or pericardium in- duced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	3	0,6	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnętrzne pochodne alergiczne zapale- nie pęcherzyków płucnych	2	0,4	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa	3	0,6	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	10	2,2	<i>Chronic voice disorders due to exces- sive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	0,4	<i>Malignant neoplasms induced by hu- man carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	5	1,1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wy- wołane sposobem wykonywania pracy	9	1,9	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is per- formed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane spo- sobem wykonywania pracy	10	2,2	<i>Chronic diseases of peripheral nerv- ous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo- nerwowego spowodowany hałasem	9	1,9	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sen- soneural type</i>
Zespół wibracyjny	3	0,6	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywoła- ne czynnikami fizycznymi, chemicz- nymi lub biologicznymi	1	0,2	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	27	5,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (100). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	18050	66014	11346	22939	1159	2752	23031
TOTAL	14025	48011	3258	11022	1346	1814	212
2011	14453	56482	3063	10343	1070	724	613
2012	10191	33728	2294	8388	598	580	253
sektor publiczny	2679	5375	594	3673	261	128	162
<i>public sector</i>							
sektor prywatny	7512	28353	1700	4715	337	452	91
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	569	599	50	34	5	7	—
Przemysł	6195	23415	1848	6113	306	464	100
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	107	108	—	—	—	1	10
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	4522	20544	1605	4366	281	457	58
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	709	982	—	625	—	—	5
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	857	1781	243	1122	25	6	27
Budownictwo	2079	5532	275	70	15	7	10
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^a	581	1698	74	465	—	3	14
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	703	659	37	1616	—	—	24
Informacja i komunikacja	3	22	—	—	—	—	2
<i>Information and communication</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	—	78	—	83	—	—	—
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^a <i>Administrative and support service activities</i>	—	108	10	1	—	—	1
Edukacja	13	1136	—	—	2	30	—
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	48	481	—	6	270	69	102
Pozostała działalność usługowa	—	—	—	—	—	—	—
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132. ^b Lub w szczególnym charakterze.
^a *Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.* ^b *Or particular character.*

TABL. 25 (101). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional accidents compensations
OGÓŁEM 2005	1023	991	2387,4	2274,0
TOTAL 2010	1145	1093	2728,6	2619,6
..... 2011	1021	962	3023,4	2849,7
2012	1139	1098	3090,3	3036,4
sektor publiczny public sector	227	210	2940,5	2771,0
sektor prywatny private sector	912	888	3127,6	3099,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo Agriculture, forestry and fishing	39	35	3392,3	3237,1
Przemysł Industry	612	590	2682,8	2594,7
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	559	540	2662,3	2571,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	12	12	2208,3	2208,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	41	38	3102,4	3042,1
Budownictwo Construction	152	150	4278,3	4325,3
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	138	137	2357,2	2368,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	49	46	6602,0	6810,9
Informacja i komunikacja Information and communication	3	3	2500,0	2500,0
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ Administrative and support service activities	2	2	1000,0	1000,0
Edukacja Education	6	6	4200,0	4200,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	137	129	2967,2	2856,6
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1	–	5400,0	x

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 132.